

Z L E T N A Š T E V I L K A

VESTNIK

SOKOLSKÉ ŽUPE CELJE

Leto IV.

Celje, 10. junija 1934.

Štev. 6.

Njeg. Vel. kralj Aleksander I.

Z d r a v o

mogočna, zmagovita sokolska armada, bratje in sestre, naraščaj
in deca, mladina jugoslovanska!

D o b r o d o š l i !

Vam kliče ob župnem zletu 1934 Celje, kjer je naš narodni živelj
častno vztrajal v težki, a uspešni in slavni borbi do dneva vsta-
jenja in uedinjenja. Sprejema Vas z vso bratsko ljubeznijo so-
kolsko Celje, mesto belo in veselo, biser med biseri mest slo-
vanskega juga, vedoč, da večjega, znamenitejšega sokolskega
praznika od tega še ni slavilo.

Njeg. Veličanstvo kralj Jugoslavije

je poklonil sokolski župi Celje dragocen prapor, ki bo razvit
10. junija. Klanjamo se Njemu, ki nas je odlikoval s tem naj-
višjim priznanjem, zagotavljajoč Mu, da ni globljega v nas od
ljubezni in vdanosti Njemu, ki je Vodnik nas vseh v lepo in
srečno bodočnost velike, edine Jugoslavije.

Krepko naj odmevajo strumni sokolski koraki po celjskih
ulicah in trgih! Zopet naj Sokolstvo pokaže svojo moč v sadovih
velikega dela, ki ga požrtvovalno in uspešno vrši v službi večno
čiste in oživljajoče sokolske ideje Tyrševe, verujoč v povelj-
čanje vsega slovanstva, v nezlomljivo zdravje njegovih telesnih
in duševnih sil.

Vsem in vsakomur izmed tisočev, ki doprinašate svoj del k
triumfu sokolske misli 9. in 10. junija v Celju, vsem od Sotle,
izpod Raduhe, s Posavja in vsem

Z d r a v o !

Prapor,

ki ga je poklonil Sokolski župi Celje Nj. Vel. kralj Aleksander I.

Sokolska Jugoslavija

Počenši od krščanstva, mosliminstva do reformacije, francoske revolucije, sovjetov in fašizma, so se vsi veliki duhovni in nacijski pokreti pojavili kot delo osebne, privatne inicijative. Država sprejme idejo za svojo šele, ko je dognana in je zmaga ideji zagotovljena. Tudi fašistična Italija je nastala, ko je bil fašizem v dovoljni meri razvit.

Miroslav Tyrš si je zamislil Sokolstvo kot splošen naroden pokret z nacijskim preporodom. Po vzoru velikega, patriotskega revolucionarnega telovadnega pokreta, ki se je uveljavil v Nemčiji pod vodstvom Friderika Ljudevita Jahna početkom 19. stoletja in sicer v cilju borbe proti Napoleonovi premoči, osvobojenja in uedinjenja celokupnega nemškega naroda, je ustanovil Miroslav Tyrš leta 1862. v Pragi prvo češko telovadno društvo, hoteč doseči tudi v češkem narodu splošen naroden in socijski pokret, vstajenje nekdanje moči in slave češke države. Tyrš je hotel ustvariti v svojem narodu močno organizacijo, ki naj obsega vse plasti naroda. S pomočjo sistematično urejenih telesnih vaj je hotel povzdigniti telesno moč in moralno silo svojega naroda do najvišje mere ter vlti v srca svojih rojakov ljubezen do domovine in nezlomljivo vero, da bo solnce svobode, ki je Čehom zašlo po bitki na Beli gori, zopet obsevalo češko zemljo z žarki sreče in blagostanja.

Te temeljne ideje je prevzelo v celoti uedinjeno jugoslovansko Sokolstvo na vidovdanskem saboru v Novem Sadu leta 1919. Od tedaj je delovalo jugoslovansko Sokolstvo nepokolebljivo v pravcu svojih saborskih zaključkov za uedinjenje jugoslovanskega naroda. Ni se dalo niti malo motiti po dnevnih političnih dogodkih. Narodu so tedaj zavladale politične stranke, ki so ga vsaka na svoj način terorizirale. Strankarski teror, demagoštvo, hujskanje brata na brata, so politiki imenovali — delo za narod. Spravili so državo na rob propada.

Nastopil je 6. januar 1929. Ves narod se je oddahnil. Šele sedaj je bilo mogoče pristopiti nemoteno k pozitivnemu delu za konsolidacijo države, za povzdigo jugoslovanskega duha, za ustvarjanje jugoslovanskega nacionalizma.

Nič ni bolj naravnega, kakor da je Sokolstvo, ki je izza vidovdanskega sabora trdno stalo na svojih programatičnih temeljih, bilo pozvano z najvišjega mesta v službo preobraženja narodne miselnosti in je tedaj vlada Petra Živkovića izjavila, da je velik del njene politike: sokolska vzgoja jugoslovanskega naroda.

Tudi takrat jugoslov. Sokolstvo ni niti za las popustilo od svojega programa, ker tega mu tudi treba ni bilo. Pač pa se je čutila vsepovsodi močna volja, da preide ves narod v sokolski tabor.

Ideja sokolska je zmagala, postala je vodnica jugoslovanske državne miselnosti: država jo je sprejela za svojo.

S tem pa ni kraj, ampak začetek odgovornosti polnega sokolskega poslanstva.

Na deco ima šola velik vpliv. Večinoma pa prestane vpliv šole na šolskem pragu. Zaman bi bili vsi dobri nauki in nasveti, ako bi v dobi pubertete, ko se razvija razumevanje več ali manj mehanično pridobljenega znanja, ko se izoblikuje značaj, ko je duša človeka kot popek rože spomladi, ko bi v tem, za vse življenje važnem trenutku ne prijele vešče roke nežnega cveta in ga z negovanjem razvile v plemenitosti srca, modrosti uma, jeklenosti volje in mu ustvarile krepko, zdravo in gibčno telo — ter ga vistosmerile v jugoslovansko duhovnost.

Koliko pred Hitlerjem je izvrševalo Sokolstvo svoje poslanstvo vistosmerjenja! V sokolski sredini se izgubi osebnost posameznika v ideji celote, v njej ni mesta za samovoljnost in za osebne interese, v njej so vse posameznosti podrejene splošnosti. In kakor ustvarja električni tok, spuščen skozi žico, okoli železa omotano, elektromagnet in živo energijo, tako prestruja tudi sokolska misel sokolske vrste, ustvarja iz njih celoto, v kateri so volje poedincev kakor molekuli v magnetu postrojene, usmerljene v istem pravcu, k istemu cilju. Vsa metoda sokolske vzgoje, fizične, moralne in intelektualne, je usmerjena v jačanje duha solidarnosti ter podrejenosti poedincev celoti. Kdor ni videl, kako na vsesokolskih zletih ena volja giblje pri skupnih vajah tisoče teles, rok in nog, kdor sam ni doživel občutkov, ki ob takem skupnem nastopu bude dušo posameznega telovadca, ta ne ve za ogromni vzgojni vpliv sokolskega dela za razvoj zavesti, značaja v duhu demokratizma, solidarnosti in vistosmerjanja.

Kdo bi se potem čudil, da silam, ki si prisvajajo monopol na vzgojo mladine, Sokolstvo ni všeč? Z nezaupanjem in klevetami spremljajo ta pokret. Rimu se ne da vistosmertiti z jugoslovansko miselnostjo. Samoslovenstvo, samohrvatstvo propaganda v namenu: divide et impera (razdvoji in vladaj)!

Sokolstva vse to ne moti. Dnevno raste v svoji moči, ne le po številu, ampak po sokolski zavesti, in ni je sile na svetu, ki bi preprečila razvoj, ki vodi do sokolsko vistosmerjene Jugoslavije.

Iz zgodovine Sokolske župe Celje

Bivša spodnještajerska dežela je bila pred svetovno vojno torišče Celjske sokolske župe. Kdor hoče spoznati pomen sokolskega delovanja pred vojno v teh krajih, mora upoštevati takratne politične, gospodarske in kulturne razmere našega naroda na Štajerskem. Slovenci, bivajoči v Avstriji, so bili razcepljeni v deželnih kronovinah tako, da so bili le na Kranjskem in deloma na Primorskem v večini, na Koroškem in Štajerskem pa so jih prevladovali Nemci. Na južnem Štajerskem je živelo kompaktno naseljenih nad 500.000 Slovencev. Pritisk germanstva je prihajal od severa. Bil je strahovit. Ves režim je bil naperjen proti Slovincem, ki so jih hoteli za vsako ceno pogermaniti. Režimovci — Nemci in renegati — so uživali vse gospodarske ugodnosti in so, izkoriščajoč svoj položaj, bogateli na račun Slovencev, ki so v takih razmerah močno slabeli. Gospodarska sila pomenja tudi politično moč, posebno če je ta v intencijah režima, kakor je bilo to na Štajerskem. V kulturnem pogledu so bili Slovenci istotako zapostavljeni. Na deželi so imeli slovenske ljudske šole, v mestih nobene. Po dolgem boju so si priborili 4-razredno utrakvistično gimnazijo v Celju; toda ministrstvo, ki je dovolilo ustanovitev utrakvistične nižje gimnazije v Celju, je moralo vsled tega pasti.

Moč nemštva je bila v mestih in trgih v osrčju popolnoma slovenske dežele. Celje, Ptuj, Maribor, Brežice, Laško, Rogatec, Konjice, Ormož, Vojnik, Slovenska Bistrica, Šoštanj, Slovenjgradec, to so bile tipične nemške bojne postojanke, kjer so se renegati zajedli v slovensko ozemlje in so kot polipi iztezali svoje prste po naši deželi.

V teh težkih narodnih razmerah, ko so bili Slovenci povsod poniževani in zasmehovani, ko se je njih jezik govoril skoro le še v kmečkih hišah, je bilo ustanovljeno prvo sokolsko društvo v Mozirju, kmalu nato pa skoraj istočasno v Zagorju in v Celju; slednje v najzagrizenejši nemški trdnjavi.

Naloga prvih sokolskih društev je bila predvsem vzdramiti narod iz letargije in vzgojiti ga k nacionalni zavesti. Sokolski zleti so k temu mnogo pripomogli. Pa ne samo nastopi Sokolov so vzbujali narod k zavesti. Mnogo so prispevali k hitrejšemu našemu nacionalnemu podvigu Nemci in renegati, ki so ob vsaki priliki napadali Sokole. Vsak sokolski izlet je bila manjša ali večja bitka. Na čast Sokolom je treba pribiti, da so izšli iz teh bojev navadno kot zmagovalci. Po vsakem takem boju pa se je razvnela ljudska duša. Narod je začel sam posegati v te boje in je s tem afirmiral svojo nacionalno zavest.

Sokolsko društvo v Mozirju je bilo ustanovljeno kmalu po ustanovitvi »Južnega Sokola« v Ljubljani, a je le malo časa delovalo. Ponovni ustanovni občni zbor je bil sklican 1882 in je tedaj Mozirski Sokol, ki je predlanskim praznoval 50-letnico, v naši župi najstarejši. Mozirju sta sledila 1890 Sokol v Zagorju ob Savi in v Celju. Prvega ustanovni občni zbor je bil 20. aprila, drugega 31. julija. S kakimi težkočami so se morala boriti novoustanovljena društva, o tem priča na pr. dejstvo, da je pristojna oblast osnovalno slavnost za 7. in 8. IX. 1890 v Žalcu prepovedala. Šele na intervencijo pri namestništvu v Gradcu je došlo dovoljenje za slavnost po vzporedi, kakor si ga je zasnoval Celjski Sokol. Četudi so se prirediteljem silno otežkočile priprave, je bila udeležba na tej slavnosti ogromna. Z razvitjem spojena blagoslovitev prapora zagorskega Sokola 17. maja 1891 je bila po tedanjem župniku skraja odklonjena in dovoljena šele na intervencijo pri škofu, medtem ko je bila zastava steklarjev s frankfurtaricami ne le blagoslovljena, temveč tudi razstavljena v cerkvi.

Na vseh narodnih prireditvah je zavzelo Sokolstvo najodličnejšo vlogo. Na veliki pevski slavnosti v Šoštanju 14. VIII. 1892 je bilo navzoče Sokolstvo iz Celja, Mozirja, Ljubljane in Zagreba. Celjski Sokoli so imeli pri povratku v Celju velike neprilike. S katerihkoli slavnosti so se vračali, vsakokrat so jih napadali nemškutarski plačanci.

Telovadba se v tistih letih v društvih ni gojila v taki meri, kakor bi bilo treba. Saj je bila pglavitna naloga novoustanovljenih društev, da so vzbujala po vsej širni okolici narodno zavest med ljudstvom. Telovadba je bila šele v povoju, nedostajalo je sokolskih vaditeljev. Leta 1893. je prišel v Celje br. Matija Benčan, ki je kmalu zaslovel kot izboren telovadec. Leta 1896. in 1897. sta prirejala telovadne sestanke brata dr. Murnik in Jože Smernik. Uvedla sta sistematično vežbanje in po češkem zgledu sta poglobila splošno sokolsko delovanje.

Najpomembnejša sokolska manifestacija se je vršila v dneh 7. in 8. avgusta 1897 v Celju o priliki otvoritve Narodnega doma, spojene z razvitjem prapora Celjskega Sokola. Na tej slavnosti so bila zastopana vsa obstoječa društva iz današnje dravske banovine, Julijske Benečije in Zagreba. Najsvečanejši značaj je dala slavnosti navzočnost 21 čeških Sokolov in 3 odposlancev Dušana Silnega iz Beograda. Celjski renegatje so ob tej priliki navalili na Narodni dom, ga obmetavali s kamenjem in razbili šipe. Narodni dom je bil obdan s kordonom orožništva in vojaštva. Nihe ni smel iz Narodnega doma, nihče izmed udeležencev ni bil varen življenja na celjskih ulicah.

Koncem oktobra 1898 se je stalno naselil v Celju brat Jože Smernik. Z njegovim prihodom je zadobilo delo v Sokolu po-

vsem drugo lice. S še večjo siilo se je zanašala zavest v narod, a začela se je tudi sistematična telesna vzgoja. Pod njegovim vodstvom so se vrstili leto za letom javni nastopi v raznih krajih bivše Spodnje Štajerske, število telovadcev je naraščalo. To požrtvovalno delo je kmalu rodilo uspehe. Leta 1903. sta dobila celjski in zagorski Sokol tovariša v Ljutomeru in Žalcu. Žalec je kmalu po ustanovitvi pokazal lepe uspehe in je imel v svoji sredi izborne telovadce. Leto pozneje, 5. marca 1904 se je ustanovilo sokolsko društvo v Brežicah. Dve leti nato o binkoštih 3. in 4. junija 1906 je brežiški Sokol razvil svoj prapor z veliko slavnostjo, kamor je prihitelo tudi okoli 150 bratov iz Zagreba, tako da je bilo navzočih članov v kroju približno 400. Napadi brežiške nemškutarije so se na disciplini Sokolstva razbili. To leto so bila ustanovljena društva v Braslovčah, Gradcu in Krškem. Sokolska misel je pridobivala vedno več tal in tako se je 1907 osnoval Sokol v Mariboru, 1908 v Hrastniku, Šoštanju, Št. Lenartu v Slov. goricah, Ptuj in Sevnici. Slovenska sokolska zveza je pridobila na društvih v takem obsegu, da je jela razmišljati o ustanovitvi žup. Sklicala je 10. maja 1908 v Ljubljano sestanek zastopnikov štajerskih društev in poverila organizacijo župe za Štajersko bratu Smertniku. Prvi predsednik snujoče se župe je bil br. dr. Gvidon Ser nec, načelnik br. Smertnik. Dasi župa še ni bila veljavno ustanovljena, je tehnično že delovala in vršila dano ji nalogo. Priredila je že 1. avgusta 1909 svoj prvi župni zlet v Krškem, kjer je bilo zastopanih 16 društev z 215 slovenskimi in 120 zagrebškimi Sokoli. Pri prostih vajah je nastopilo 89 telovadcev, na orodju 9 vrst.

Leta 1910. sta bili v Celjski župi dve pomembni prireditvi. Zagorski Sokol je otvoril 17. VII. svoj Sokolski dom, Celjski svojega 14. VIII. v Gaberju pri Celju, ker Nemci ne bi bili nikoli dovolili gradbe Sokolskega doma v mestu Celju. Slednja prireditve se je razvila v veličastno sokolsko manifestacijo. Sokolom, došlim iz drugih krajev po železnici, je bil prepovedan izstop v Celju, morali so izstopiti v 1 uro oddaljenih Štorah, odkoder so korakali v Gaberje. Navzočih je bilo okoli 1.200 Sokolov v kroju, pri prostih vajah je nastopilo 272 telovadcev.

Z otvoritvijo Sokolskega doma v Gaberju je celjsko Sokolsko društvo pridobilo po 20 letih svojo lastno prostrano telovadnico in si ustvarilo čvrst temelj za bodoče delovanje. Vso akcijo za zgradbo Sokolskega doma je vodil brat Smertnik. S sokolsko telovadnico v Gaberju je tudi župa mnogo pridobila. V tej telovadnici so se prirejali župni sestanki in vaditeljski tečaji. Kmalu po zletu se je vršil 30. oktobra 1910 ustanovni občni zbor Sokolske župe. Ustanovitev se je namreč zavlekla, ker pravila niso bila odobrena. K župi je pristopilo 22 društev in odsekov, to je vsa takrat obstoječa društva na Štajerskem ter društvi v

Krškem in Zagorju. Za starosto je bil izvoljen dr. Jos. Karlovšek, načelnikom br. Jože Smertnik. Leta 1911. se je vršil II. župni zlet v Središču (16. VII.), leta 1912. III. zlet v Trbovljah (4. VIII.). V jeseni 8. IX. se je vršila prva župna tekma v Sokolskem domu v Gaberju.

Prvi župni nedeljski vaditeljski tečaj se je vršil v času od 15. januarja do 12. marca 1911. Tečaj je posečalo 23 bratov iz raznih društev.

Župa se je marljivo pripravljala na zvezni zlet v Ljubljani, napovedan za leto 1913., ki je pa bil od vlade prepovedan. Vršil se je v Novem mestu, kjer je bila župa polnoštevilno zastopana.

V teh letih se je osnovalo več novih sokolskih društev, tako da je postal delokrog Celjske Sokolske župe preobsežen. Da se delo porazdeli, se je z novim letom 1914. ustanovila nova sokolska župa v Mariboru. Celjska župa je po tej delitvi štela 13 društev in 2 odseka.

Zadnji župni zlet v bivši Avstriji se je vršil 14. junija 1914 v Brežicah. Prireditve v mestu je bila prepovedana, javni nastop je bil na travniku pred mestom. Ob tej priliki je prišlo do spopada med Sokoli in policijo. S to prireditvijo, na kateri so bili v velikem številu zastopani Sokoli iz Zagreba, je Celjska Sokolska župa takorekoč zaključila svoje delovanje pred osvojenjem.

V juniju je bilo sicer še par prireditve, kakor znani zlet na Vidovo v Rušah, kjer ni manjkalo delegacije naše župe. Istega dne je bila v Zagrebu prireditve ondotnega srbskega Sokola, pri kateri je sodeloval tudi brežiški Sokol. Toda pri popoldanskem javnem nastopu so bile izvedene le dve ali tri točke, ker je vladni zastopnik vsled došlih vesti iz Sarajeva nastop ukinil.

Navedeni so le najvažnejši podatki o delovanju Sokolstva Celjske župe do predvojne dobe. Opisovanje vseh za nacionalni pokret važnih dogodkov, ki so s Sokolstvom v najtesnejši zvezi, bi zavzelo prevelik obseg. Pričeti bi bilo treba s tabori in naštevati zlasti propagandne zlete v obmejne, potujčene kraje, kakor n. pr. veliko prireditve v Št. Ilju pri Mariboru, kamor so se Celjani z okoličani odpeljali 5. VIII. 1906 s posebnim vlakom, in mnogo, mnogo drugih sličnih narodnih manifestacij.

Napočil je zgodovinski 28. junij 1914, ki mu je sledil izbruh svetovne vojne. Vlada je sredi meseca avgusta na podlagi odredbe celokupnega ministrstva z dne 25. VII. 1914 drž. zak. št. 158 prepovedala delovanje sokolske župe v Celju. Vrstili so se dogodki, ki so mnogim še dobro v spominu. Naše najboljše sokolske delavce so preganjali, jih vlačili po ječah, drugi so odhajali na bojne poljane z gnevom v srcu. Dosti jih je padlo, mnogo jih je vstopilo v legije, da so se mogli boriti proti svoji

zatralki. Vsi so vedeli, da se bliža Avstrija koncu, četudi niso slutili, da bo noč od velikega petka do velike nedelje tako dolga.

Ko nam je zasijalo solnce svobode, se je Sokolstvo takoj zopet zbralo in osnovalo Narodne straže. Tako na primer je Celjski Sokol pozval članstvo, da osnuje legijo, da brani z orožjem, kar je naše.

Župa je začela z zopetnim rednim delovanjem, ko so se društva ustalila, izvolila svoje nove odbore in imela stalno članstvo. Predsedstvo Celjske sokolske župe se je sestalo na sestanek 31. marca 1919, prvi občni zbor v osvobojeni domovini se je vršil 18. V. 1919. Za starosto je bil izvoljen brat Smertnik, načelnikom brat Jerin, ki je kot tak bil izvoljen že 8. II. 1914 in bil načelnik do 22. II. 1931. Župi so nato še starostovali od 1. II. 1920 do 1. II. 1927 br. dr. Gvidon Sernec, do 1. VII. 1927 brat dr. Juri Štempihar, od 17. II. 1928 zopet br. Jože Smertnik. Prvega jugosl. sokolskega sabora v Novem Sadu 28. VI. 1919 so se udeležila vsa župna društva po 17 delegatih, 38 telovadcih in 7 telovadkah. Večja prireditev je bila to leto v Celju, kjer je bilo v povorki čez 600 članov v kroju, v civilu 280. Na zlet so prišli tudi bratje iz Zagreba in Ljubljane.

Največ novih društev je bilo ustanovljenih leta 1919. in sicer v Konjicah, Laškem, Polzeli, Rogaški Slatini, Slovenjgradcu, Vojniku, Šmarju pri Jelšah, Oplotnici in Teharju. Slednje društvo je po kratkem času zopet prenehalo.

V dneh plebiscita na Koroškem je bila župa delegirana v najogroženейše kraje Tinje—Grabštanj—Pokrče. Pohitelo je na Koroško vse članstvo, ki je le utegnilo, kajti akcije se je udeležilo 648 članov iz Celjske sokolske župe.

Župni zleti so se po osvobojenju vrstili: 4. VII. 1920 v Zagorju ob Savi, 14. VIII. 1921 v Šoštanju, 16. VII. 1922 v Celju, 12. VII. 1923 v Trbovljah, 13. VII. 1924 v Št. Jurju ob juž. žel., 17. VI. 1925 v Laškem, 6. VI. 1926 v Trbovljah o priliki otvoritve Sokolskega doma, 29. V. 1927 naraščajski dan v Celju, 3. IX. 1928 v Šoštanju, 16. IX. 1929 zopet v Trbovljah, za tem sta se vršila oba zleta 15. junija 1930 in 28., 29. junija 1931 v Celju, kjer bo tudi letošnji zlet na dan 10. junija.

Umevno, da je bila župa zastopana na vseh pokrajinskih zletih v Mariboru, Osijeku, Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Skoplju. Župa je sodelovala na II. hrvatskem vsesokolskem zletu v Zagrebu leta 1911. Z vsesokolskih zletov v Pragi l. 1912., 1920., 1926. in 1932. je mnogoštevilno članstvo odneslo najlepše utise in se vsakokrat vrnilo prepojeno z novim navdušenjem za sokolsko delo. Na vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1922. je poslala župa vse članstvo in mnogobrojen naraščaj, na I. jugoslov. vsesokolskem zletu v Beogradu l. 1930. je župa s svojo udeležbo odlično uspela. Vabilu na lanski pokrajinski zlet v Ljubljani

smo se kot bližnji sosedi odzvali vsi, članstvo, naraščaj in deca. Župa se je korporativno udeležila sprejema Nj. Visočanstva Aleksandra I. 1920. v Ljubljani. Udeležba pri odkritju spomenika junaku Malgaju je delala župi čast. Ob enaki priliki se je v jeseni 1930 poklonila v Braslovčah tudi junaku Srečku Puncerju.

Manom velikih narodnih moč se je župa poklonila večkrat. Korporativno se je udeležila pogreba dr. Ivana Dečka, prvega staroste JSS brata dr. Ivana Oražna, po večji deputaciji pogreba dr. Ivana Tavčarja, dr. Vladimira Serneca v Mariboru, dr. Josipa Serneca v Celju i. dr.

Z malo izjemami so se vršile v župi vsa zadnja leta župne tekme. Na pokrajinskem zletu v Zagrebu so odnesle vrste iz naše župe prvenstvo (člani in članice v nižjem oddelku). Župa tudi ni izostala na olimpijadah. Priredila je več prednjaških tečajev, deloma 14-dnevnih, deloma 8-dnevnih.

Župa je izdala po potrebi, zlasti o priliki župnih zletov, »Župne vestnike«, razen tega nekaj brošuric, nanašajočih se na župne proste vaje in župno tekmovalno snov. Počenši s 1. januarjem 1933 izdaja redno mesečno svoj »Župni vestnik«, ki mu je urednik br. Fran Roš.

Lastne Sokolske domove imajo v župi društva Braslovče, Celje, Gornji grad, Hrastnik, Laško, Mozirje, Rajhenburg, Sevnica, Šoštanj, Trbovlje, Zagorje ob Savi, lastno telovadnico z odrom si je postavil Sokol v Zidanem mostu, Školsko društvo Sv. Pavel pri Preboldu ima lastno, prostrano telovadnico v Zadržnem domu, čigar solastnik je tudi br. društvo. Do lastne telovadnice z odrom v občinski stavbi se je po naklonjenosti občine povzpelo tudi sokolsko društvo v Kozjem. Sokolskemu društvu v Hudi jami je uprava rudnika odstopila leseno stavbo, kjer si bo društvo z majhnimi popravili prav lahko uredilo udobno telovadnico.

V primerjavo, kako je župa od ustanovitve napredovala, naj služijo številčni podatki izza prvega ocenjevanja župne moči, to je ob priliki I. župnega zleta v Krškem 1. avgusta 1909. Takrat je bilo na območju Celjske sokolske župe 15 društev in 3 odseki: Braslovče, Brežice, Celje, Gradec, Hrastnik, Krško, Ljutomer, Maribor, Mozirje, Ptuj, Ribnica na Pohorju, Sevnica, Sv. Jurij ob j. ž., Sv. Lenart v Slov. goricah, Šoštanj, Trbovlje, Zagorje ob Savi in Žalec. Število pripadnikov v teh edinicah je znašalo 1079 članov, 73 članic, 95 trg. obrtnega naraščaja, 237 šolskega naraščaja in 32 gojenk, vseh pripadnikov 1516. Danes, ko obsega naša župa vsled cepitve v celjsko in mariborsko komaj polovico prvotnega ozemlja, imamo v 54 društvih in 10 četah, tedaj v 64 edinicah 4393 članov, 1787 čla-

nic, 976 m. n., 514 ž. n., 2953 m. in 2307 ž. dece, skupaj 12.196 pripadnikov.

Ženski oddelki so bili še leta 1909. neznatni, saj so izmed 18 edinic izkazala le 4 društva skupaj 73 članic.

Pričujoče številke nam neizpodbitno dokazujejo silen razmah in porast sokolske organizacije. Iz tega primera odsevajo v najlepši meri sokolska volja, vztrajnost in disciplina, ki jih ustvarja moč vzvišene Tyrševe ideje.

Na dan 12. decembra 1929 so se župna društva polnoštevilno zbrala na sestanku v Narodnem domu v Celju, kjer so soglasno sklenila vstop v Sokola kraljevine Jugoslavije.

Župa bo prihodnje leto dopolnila 25-letnico obstoja izza ustanovnega občnega zbora. V resnici je pa delovala že .l 1909., ko je priredila svoj prvi župni zlet, kjer je Sokol v Krškem proslavil obenem razvitje svojega prapora. Na letošnjem župnem zletu bo pa razvila župa svoj prapor, katerega ji je poklonil Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. Naše želje so si edine v tem, da bodi 10. junij 1934 stopnica naprej in više v še uspešnejšo in lepšo bodočnost Celjske sokolske župe.

FRANCE HAJNŠEK:

Sokolstvo na vasi

(Dalje.)

Društveni načelnik oz. prednjak naj ne bo samo dober telovadec, biti mora popoln Sokol, ki pozna bistvo Sokolstva in za sokolske ideje navdušuje telovadeče. Sam kremenit sokolski značaj bo znal v kratkem zbrati krepko sokolsko družino okrog sebe. Kjer temu ni tako, mu mora priti v pomoč prosvetar ali kdo drugi, ki sokolsko vzgojno vpliva. K temu delu naj prihaja v telovadnico, najboljše pa je, da sam telovadi z drugimi.

Na podeželju se rado dogaja, da kmetski fantje nekaj časa cbiskujejo telovadbo, a polagoma prično izostajati. Kje je vzrok? Če je vse drugo v redu, bi utegnili biti krivda na prostih vajah, za kmetškega fanta pretežkih. Načelniku se mudi, pri poletnem nastopu hoče postaviti čim več telovadcev na telovadišče.

Mnogokje nadomešča telovadnico majhna šolska soba. Pred pričetkom je treba klopi spravljati na hodnik, ob koncu nazaj. Proste vaje! 1, 2, 3, 4! Fant pa je okoren, načelnik ne skriva slabe volje. Tako mineva veselje do vežbanja za telesno **zdravje in moč**. Kakor so proste vaje v masah potrebne in nadvse učinkovite, tako bi na domačih nastopih lahko odpadle. Tu zanje tudi ni dovolj razumevanja, gledalci se ob njih radi dolgočasijo, kvečjemu jim kak nerodnejš nudi košček razvedrila.

Razveseljivo je, da se v Sokolstvu bolj in bolj goje tudi lahka atletika, smučanje, plavanje in se v teh panogah prirejajo tekme, ki jih zlasti mladina ljubi. Tudi glede prostorov je to laže izvedljivo. Pozimi, ko ima kmetijski fant dovolj časa, bo smučanje zanj posebno privlačno. Zelo priporočljivi so pešizleti, krajši, daljši v hribe ali s kolesi. Pešizleti naj bodo polni veselja, družabne igre naj vežejo vse brez razlike na starost in poklic.

Važno je alkoholno vprašanje. Sokolstvo ima v programu tudi vzgojo k treznosti, zavedajoč se, da more le trezen človek biti telesno in moralno krepak Sokol. Vemo, da bi bila borba za popolno abstinenco na vasi brezplodna, a boriti se moramo z vsemi sredstvi proti tistemu prekomernemu uživanju alkohola, ki človeku jemlje prav vse dostojanstvo in odpira pot sicer obvladanim najnižjim strastem dostikrat celo k zločinu. Če že ne moremo alkoholizma zatreti, omejimo ga lahko. Začeti pa je treba pri sebi, pri naših prireditvah.

Dobro pripravljenih pešizletov se radi udeležujejo vsi sloji, tako delavci, kmetje, trgovci, obrtniki, uradniki, sami sokolski bratje. Če pa prisluhnemo njihovemu razgovoru, slišimo tu in tam nagovore z »gospodom« ali pa celo z »gospodom bratom« in seveda z »vi«. Kako neki mora biti pri srcu kmetškemu fantu ali delavcu, ki mu pridigujemo o velikem sokolskem bratstvu in demokraciji, a opaža na bratih, ki stoje na odličnih mestih v društvu, da v dejanju bratstva ne priznavaajo? Kmetška duša je občutljiva v takih rečeh, kjer se kmetškega človeka hoče smatrati za manjvrednega. Bodimo tudi tu dosledni!

Naš narod ljubi petje. Na kmetih gojimo prvenstveno narodno pesem, ki gre zlahka v uho. Pojemo pred, med telovadbo in ob koncu. Dober pevovodja se z dobrimi pevci snide še posebej kak večer k pevski vaji. Marsikaterega kmetškega fanta bomo potem petja pridobili tudi za telovadbo. Kakor pri telovadbi, tudi pri petju gojimo razgovore s sokolsko idejno vsebino.

Mladina rada igra na odru. Enakomerno ji poteka domače kmetško življenje, pa si želi izprememb, doživljajev. Ker kmet nima denarja za potovanja, ki so mu luksuz, so tu dobrodošle igre, ki igralsko mladino predstavljajo v drugo okolje, v druge dežele in čase. Domišljija mladine se bujno izživlja. Režiser kljub obilnemu trudu v početku ne bo žel dovršenih uspehov, toda vedeti moramo, da je velik uspeh že v tem, da smo z igralci stvorili sokolsko družino, katere člani so se med seboj zblížali in so trdni v svoji enodušnosti.

Pri izbiri iger moramo gledati na to, da ne prirejamo »šlagerških« neumnosti. Kmet prav lahko prenese grob dovtip, ne mara pa salonskih opolzkesti.

V vasi, kjer je sokolska edinica, mora biti tudi knjižnica.

Ta se da ustanoviti tudi v današnjih časih z dobro voljo in vztrajnostjo. Da kmeti fant včasih prav nerad čita, temu so večkrat krivi starši, ki jim je žal za potrošeni čas in luč. Mnenja so, da v povestnih knjigah nič pametnega biti ne more. Iz prakse vem, da ostane fant zvest obiskovalec knjižnice, če je prvič dobil v njej knjigo, ki mu je ugajala. Drugačna so kmetiška dekleta, ki prav z veseljem čitajo povesti.

Kmetiško ljudstvo čita najrajši zgodovinske povesti, ki so poljudno pisane. Z modernimi knjigami, ki jih še šolan človek s težavo čita in prebavlja, kmetu ne bo ustrezno, lahko pa ga z njimi za vselej odbijemo od knjižnice. Zato mora biti knjižničar dober poznavalec literature in svojih knjig, poznati pa mora tu tudi duševne potrebe svojih odjemalcev in jih zlasti pri mladini polagoma usmerjati više. (Dalje.)

T E H N I Č N I D E L

M. PRELOG:

Vadbene ure za deco obojega spola

Tej številki »Vestnika« je priložen **vadbeni načrt za prvih 20 ur** telovadbe moške in ženske dece. Naj najde pot **k vsakemu oddelku in v vsak razred** ter naj služi kot okvirni načrt! Nekatere vaje, ki so bolj za dečke, nadomestujete pri telovadbi ženske dece s snovjo, ki jo priobčuje v »Vestniku« sestra N. Trdinova!

21. u r a .

O s n o v a :

Razgibanje s hojo in s tekom pod mostom.

Vaje v sedu.

Visležno, ročkanje; tudi vzmiki: drog do čela.

Potiski v krogu — tudi tekmovalno.

Skok v višino — nalet s skakljanjem.

Igra: »Klip — klop« s sedanjem in vstajanjem.

Razgibanje s hojo in s tekom pod mostom.

Dvojice se primejo (v redovih) za notranje roke, jih dvignejo, obenem povečajo nekoliko medsebojno razdaljo. Tako dobimo »most«. Zadnja dva tečeta pod tem mostom in se zopet spredaj uvrstita kot prva dva ter takoj ponovno dvigneta spojeni roki. Tako tečejo zaporedoma pod mostom vse dvojice.

A) 1. Deca teče pod mostom poljubno in se ne drži za roke.

2. Deca teče pod mostom po štirih (psiček).

3. Deca teče pod mostom po treh (ranjeni psiček).

4. Dvojice tečejo pod mostom s spojenimi lehtmi (se drže).
5. Deca, ki napravlja most, koraka med tem naprej, ko dvojice zaporedoma tečejo pod mostom.
- B) 1. Deca, ki napravlja most, koraka med tem naprej, ko deca zaporedoma teče pod mostom na razne načine kot pod A).
2. Deca, ki napravlja most, teče med tem naprej, ko dvojice zaporedoma tečejo pod mostom.

Vaje v sed u.

- A) Preidite v sed prednožno s prevalom naprej (s kozolcem)!
 1. Raznožite — predklon v levo in sezite z levo roko k levemu stopalu — vzklon — predklon v desno in sezite z desno roko k desnemu stopalu — vzklon! Večkrat!
 2. = 1., a segajte z levo roko k desnemu stopalu, z desno pa k levemu!
 3. Isto, a segajte z obema rokama menoma k levemu in desnemu stopalu!
 4. = 3., a oprimate se vsakokrat pet!
- B) 1. Raznožite — predklon v levo in sezite z obema k levemu stopalu — vzklon — predklon v desno in sezite z obema k desnemu stopalu — vzklon! Večkrat!
2. = 1., a segajte tako daleč, da se dotaknete tal zunaj stopal!
3. Raznožite — predklon in sezite k stopalom (predročiti ven) — vzklon! Večkrat!
4. Raznožite — predklon in sezite k stopalom — dva ziba — vzklon!

Dihalne vaje:

Polagoma vzpon — vzročiti skozi odročanje, roke vzklopiti — močno vdahnemo; polagoma spon — odročno priročiti, roke sklopiti — globoko izdahnemo (lehti in ramena sprostimo). Večkrat! Isto lahko vadimo med korakanjem: na 3 počasne korake vdahnemo, na nadaljne 3 izdahnemo.

Vis ležno, ročkanje; tudi vzmiki: drog do čela.

Vadita hkrati najmanj po dva.

- A) 1. Primate za drog nekoliko širje — vis ležno (s podrsajem nog naprej) — ročkajte menoma na mestu!
2. Isto, a poleg ročkanja menoma prednožujete z desno in levo!
3. Kakor vaja 1. z ročkanjem, menoma v desno!
- 4., a ročkanje menoma v levo!
- 5., a ročkajte soročno na mestu! (Ali soročno v levo, v desno.)

B) Samo za večje in spretnejše!

1. Podprijem — vzmik spredaj (z odzivom od tal) — seskok nazaj.
2. Isto z dvoprijemom, d. pod-, leva nadprijem.
3. Isto z dvoprijemom, l. pod-, desna nadprijem — dvakrat!
4. Nadprijem — vzmik spredaj — seskok nazaj s polobra-
tom v levo ali v desno.
5. Nadprijem — vzmik spredaj — zmik (s skrčenimi no-
gami, da ne udari na tla).

Potiski v krogu — tudi tekmovalno.

A) Na tla začrtamo primerno velik krog, iz katerega skuša deca drug drugega izriniti. Vadimo s sledečimi izmenami:

1. Dva gresta v krog, si položita roke na ramena ter skušata drug drugega potisniti iz začrtanega prostora.
2. Zavesijo se v desnih komolcih, dočim je leva prosta, a po-
maganje z njo ni dopustno.
3. Zavesijo se v levih komolcih.
4. S hrbti obrnjeni k sebi, roke v bok, skušajo drug drugega
potisniti iz kroga.

B) Deco razvrstimo v skupine in to največ po osem v eni skupini. Tako skupino postavimo v krog. Telovadci pre-
križajo lehti pred telesom, se obrnejo s hrbti k sebi ter
skušajo izriniti drug drugega iz kroga. Kdor prestopi
mejno črto, ali se je samo dotakne, je izločen. Zmaga-
kdo je ostal v krogu. Končno damo zmagovalce posamez-
nih skupin zopet skupaj v en krog, da dobimo zmago-
valca v oddelku.

Skok v višino — nalet s skakljanjem.

A) Vrvico postavimo največ 30 do 40 cm visoko. Nalet jem-
ljemo s skakljanjem, to je več zapovrstjo izvedenih sko-
kov.

1. Skakljajte snožno naprej in preskočite vrvico!
2. Skakljajte snožno v desno (levo) in preskočite vrvico!
3. Skakljajte desnonožno naprej in preskočite vrvico!
4. Skakljajte levonožno naprej in preskočite vrvico!
5. Skakljajte desnonožno v desno (ali v levo) stran in pre-
skočite vrvico!
6. = 5. obratno.
7. Skakljajte snožno nazaj in preskočite vrvico (pri tej vaji
je treba označiti mesto odziva, ker ne moremo videti
vrvice).

B) Vadimo isto kot v skupini A), toda vrvico primerno zvi-
šujemo, povrh vadimo pri letu spremnike (ploske itd.).

Igra: »Klip — klop« s sedanjem in vstajanjem.

- A) Telovadce razvrstimo pred sabo tako, da imamo vse v pregledu. Na »klip« izvedejo gib, t. j., sedejo, če so slučajno stali, in vstanejo, če so slučajno sedeli. Na »klop« pa mirujejo v vsakem položaju. Iz igre se odstrani, kdor je prepozen pri vstajanju in sedanju, ali kdor se giblje na »klop«. Zmagovalec je oni, ki ostane zadnji. Pri prihodnji slični igri vodi igro zmagovalec. (Opozore se, da ne smejo trdo sedati, temveč si nekoliko pomagajo z lehtmi).
- B) Vadijo isto, a spojeno z nekaterimi gibi pred sedanjem, zlasti pa pred vstajanjem. Pri sedu samem pa morajo biti lehti proste. Vadijo: kriljenje z lehtmi, kroženje v odročenju, pozibavanje, vrtenje mlinčka itd. (Dalje.)

N. TRDINOVA:

Vadbene ure za ženski naraščaj

8. u r a.

Na letnem telovadišču.

Redovne vaje: U vrstu zbor! Na desno! Na levo! Na levo krug! U redove na desno! U vrstu na levo! Voljnò! — U razvoj zbor! U dvojne redove na desno! U razvoj na levo!

To so premene na mestu, ki jih morajo obvladati naraščajnice brezhibno, preden gredo na župni zlet. To vse ni nič novega zanje, saj uporabljamo te premene vsako telovadno uro, treba pa jih je na prostem temeljito ponoviti, da bo izvedba strumna. Nato korakajmo v dvojnih redovih po telovadišču. Naraščajnice opozorimo, naj poslušajo svoj korak. Enakomerno korakanje na prostem je mnogo težje kot v telovadnici. Polagajmo posebno pažnjo na lepe zavoje. Nato vadimo pohod v daljših vrstah 8—10 telovadk v eni vrsti. Pazimo na kritje in ravnanje! Potem vadimo še pravilno zavzemanje razdalje v globino med pohodom, kakor jo rabimo pri prostih vajah. Bodimo pri vsem tem natančni in strogi. Ni dosti, da obvladajo telovadke predpisane župne vaje za nastop, tudi v redovnih vajah naj bodo odlične.

Proste vaje: v prostem razstopu:

- I. odročiti — priročiti (na dano znamenje kakor pri javnih nastopih) večkrat ponoviti.
- II. 1. Stoja razkoračno, predklon, predročiti.
2. Vzklon, vzročiti, zaklon.

- III. 1. = 1. iz II. vaje.
2. Še globlji predklon.
3. Še globlji predklon.
4. = 2. iz II. vaje.
5. Še večji zaklon.
6. Še večji zaklon.
- IV. Štirje vskoik na levi nogi — desna prednožena;
štirje vskoki na desni nogi — leva prednožena.
- V. 4 korake naprej — $\frac{1}{2}$ obrata v levo in takoj spojeno 4 korake naprej — zopet $\frac{1}{2}$ obrata v levo in 4 korake naprej, zopet $\frac{1}{2}$ obrata v levo — telovadke so zdaj zopet na svojih prostorih s čelom v prvotno smer. Ponovimo večkrat — pozor na ravnanje in kritje.
- VI. = V., toda v teku.
- VII. = V., toda v zvezi s predročenjem in zaročenjem — pri obratu vzročenje.
- VIII. Stoja razkoračno — kroženje trupa 5-krat v desno, 5-krat v levo — roke vise prosto.

Igra: Polovica telovadk dobi rdeče trakove, ki si jih privežejo okrog čela. Te tvorijo eno skupino in igrajo med seboj, ostale so druga skupina. Imamo nogometno žogo št. 3 ali drugo veliko žogo. Stranka rdečih si kolikor mogoče hitro izmenjava žogo med seboj. Pri tem se lahko premikajo po vsem prostoru, le tista, ki ima žogo, ne sme z žogo v roki tekati, temveč mora žogo takoj, ko jo je ujela, zagnati svoji soigralki. Nasprotna stranka skuša žogo dobiti zase. Ako se ji to posreči, si telovadke te stranke na isti način izmenjavajo žogo. Žoga se nikoli ne sme iztrgati iz rok, tudi se ena igralka druge ne sme dotakniti ali jo celo vleči. Navajajmo igralke k temu, da zavzemajo pravilne prostore, k urnosti in smotrenemu igranju, a zavračajmo ostro vsako surovost pri igri! — Ta igra je le predvaja k igri »Žogo v gol«, ki se jo bomo naučili prihodnje uro.

Razgovor. Preden se razidemo zadnjič pred župnim zletom, imejmo s svojimi naraščajnicami kratek razgovor na podlagi sledečih točk. Telovadke naj se zavedajo, da zlet ni le zabava, da je dolžnost in delo.

1. Sokolske tekme — njih pomen in bratski značaj.
2. Kdaj polaga Sokolstvo javen obračun svojega dela?
 - a) Društveni nastopi; b) župni zleti; c) pokrajinski zleti (letos Zagreb, Sarajevo); č) vsesokolski zleti.

3. Š čim je posebno odlikovan letošnji zlet sokolske župe v Celju? (Razvitje prapora, ki ga je župi poklonil Nj. Vel. kralj Aleksander.)

9. u r a.

Na letnem telovadišču.

Razgovor: Posvetimo par minut spominu na župni zlet. Bodimo strogi kritiki lastnega dela. Učimo se iz vsega, kar je bilo lepega in dobrega, pa tudi iz onega, kar je bilo morda pomanjkljiva, da to popravimo v bodoče.

Lov za žogo. Telovadke si mečejo žogo (nogometno št. 3) hitro druga drugi. Ena telovadka lovi. Loviti sme vedno le tista, ki ima žogo v roki. Žoga se v nevarnosti ne sme odvreči kar na tla, temveč vedno le soigralki. Igralke naj ne stoje na določenih prostorih, temveč naj tekajo okrog kakor pri vsakem drugem lovenju. Tudi z žogo v roki se lahko leta.

Proste vaje: v redu — telovadke polože roke druga drugi na rame, prva roke v bok. Če je telovadk več kot 20, naredimo dva ali tri rede.

1. Počep odnožno z levo — vzravnavo — stoja spetno.
 - 2 = 1. nasprotno.
 3. Počep odnožno z levo, odklon v desno — vzklon, vzravnavo, stoja spetno.
 4. = 3. nasprotno.
 5. Z levo odročiti gor (povdarek) — priročiti (visoko).
 6. = 5. nasprotno.
 7. $\frac{1}{2}$ obr. v levo (imamo vrsto) skržiti zaročno — suvati naprej.
 8. $\frac{1}{2}$ obr. v desno (zopet red) roke na rame — počep odnožno z levo — vzravnavo, odnožiti z levo — s prinoženjem stoja spetno.
 9. = 8. v nasprotno stran.
 10. $\frac{1}{2}$ obr. v levo (vrsta) — spojene roke odročiti gor — polagoma predročiti ven in predklon — polagoma vzklon in vzročiti.
 11. Roke druga drugi na rame (v vrsti) — prehod v čep — zibanje v čepu.
 12. = 11. pri vsakem tretjem zibu majhen vskok snožno.
- Vsako vajo mnogokrat ponavljati.

Dolga kolebnica:

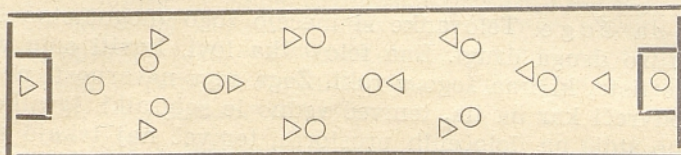
Imamo 4—5 dolgih kolebnic, ki jih razvrstimo v primernih razdaljah drugo za drugo. Vse vrtimo istočasno v isto smer.

Telovadke druga za drugo izvajajo:

1. Podtek pod vsemi 5 vrvmi zaporedoma.
2. Pri vsaki vrvi en poskok snožno.
3. Pri vsaki vrvi dva poskoka snožno z medskokom.
4. Pri vsaki vrvi skakati snožno z medskoki toliko časa, da vskoči druga telovadka, potem šele gre prva dalje k naslednji vrvi.

Igra: »Žogo v gol«.

Igramo z nogometno žogo št. 3. Igrišče označimo kakor kaže skica. Igrišče naj bo veliko, igralci 20—30. Igralke se

razvrste po igrišču poljubno, od vsake stranke določimo eno, ki stopi v »gol«, eno od nasprotne stranke pa pred gol. Cilj igre je, zagnati žogo čim večkrat »svoji v gol«. Kadar se tej posreči, da žogo vjame, šteje to eno točko (šteje se glasno). Po vsaki točki se začne igra znova v sredini igrišča z metom navzgor (najboljše, da jo vrže vodnica sama). Telovadka pred golom odbija žogo in pazi, da je ona v голу ne more ujeti. Ta igralca se sme gibati le okrog gola. Vse ostale se smejo gibati po celem prostoru. Telovadke ene stranke naj imajo rdeče trake. Žogo si morajo hitro metati druga drugi.

Pravila:

1. Žoga se ne sme držati v roki več kot 3 sekunde.
 2. Z žogo v roki se ne sme teči.
 3. Žoga se ne sme zbijati drugi igralci iz rok.
 4. Soigralci se ne sme dotikati ali jih surovo odtrgati.
- Zmaga stranka, ki prej doseže 10 točk. Pri drugi igri menjamo prostor.

(Dalje.)

S. BURJA:

Gradivo za vadbo moškega naraščaja

19. u r a .

Uvodne vaje (z objavo njihove zbirke pričnemo jeseni).

Plezala: Osnova: plezanje s prislonom — sklopom — prosto.

1., 2., 3. vrsta.

1. Plezanje s prislonom na d.
2. Plezanje s prislonom na l.

3. Plezanje brez prislona do polovice.
4. Plezanje s sklopom stopal.
5. Plezanje s sklopom stopal — dol prosto.

Odpri.

1., 2., 3. vrsta.

1. Petelinji boj v parih.
2. Petelinji boj vse vrste, premagani izstopijo, kdo ostane zadnji?
3. Rešitev iz objema. A objame B-ja bodisi okrog pasu ali okrog prsi, B se skuša rešiti. Nato zamenjati.
4. Objemi drugega. A skuša objeti B-ja.
5. Boj za palice. Polovica vrsta ima palice v rokah, druga polovica pa skuša v določenem času odvzeti palice prvim. Nato zamenjati vloge.

Bradlja do čela. Osnova: vzpiranje — sedi — meti prednožno, raznožno — zanožno — prevali.

1. vrsta.

Iz kolebanja v opori na lehteh:

1. S predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora — v predkolebu sed raznožno pred rokama — preprijem pred telo — preval sklonjeno naprej v sed raznožno pred rokama — sesed prednožno sonožno not — zanožka v d.
2. S predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora — premah prednožno z l. čez d. lestvino — premah zanožno z d. s polobratom v l. v vzporo ležno za rokama — odbočka v l.
3. Nasprotno.
4. S predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora — predkoleb — v zakolebu vsed zanožno snožno na d. lestvino zunaj — preval sklonjeno naprej v sed prednožno snožno na l. lestvino — preprijem z levo pred telo — preval sklonjeno naprej v sed raznožno pred rokama — preprijem pred telo na konec lestvin — sesed zanožno sonožno not — predkoleb — v zakolebu raznožka naprej.

Bradlja do čela. Osnova: vzpiranje — sedi — meti zanožno, prednožno — prevali.

2. vrsta.

Iz kolebanja v opori na lehteh:

1. S predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora v sed raznožno za rokama — sesed zanožno sonožno v d.
2. Začetek isti — preval naprej sklonjeno v sed raznožno

pred rokama — sesed prednožno sonožno not in zanožka v d.

3. Začetek isti — preval naprej sklonjeno v sed prednožno sonožno na d. lestvino zunaj — sesed prednožno sonožno v l.
4. Nasprotno.

Bradlja do čela. Osnova: vzpiranje — sedi — meti odbočno, prednožno, zanožno — prevali.

3. vrsta.

Iz kolebanja v opori na lehteh:

1. S predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom opora lehteh ležno raznožno (stegna na lestvinah) — polagoma vzpora ležno za rokama raznožno — preval sklonjeno naprej v sed raznožno pred rokama — sesed prednožno sonožno not in zanožka v d.
2. Začetek isti — preval sklonjeno naprej v sed raznožno pred rokama — sesed prednožno z d. not s polobratom v d. in premahom z d. nazaj v vzporo ležno za rokama — odbočka v l.
3. Nasprotno.
4. S predkolebom opora na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora v sed raznožno za rokama — sesed zanožno sonožno not in prednožka v d.

Koza vzdolž. Osnova: meti raznožno z obrati.

1., 2., 3. vrsta.

1. Raznožka.
2. Raznožka z obratom (v desno in v levo).
Postopoma oddaljuj desko ter zvišuj kozo do primerne višine!

Proste vaje.

Igra. Med dvema ognjema. Igrišče naj bo pravokotnik, ki je pa predeljen s črto na dva enaka dela. Igralci so podeljeni na dve enako močni stranki, rdeče in bele. Žreb določi, katera stranka prične. Vsak igralec, ki meče žogo, sme iti najdalj do srednje črte. Zadeti igralec (dotik žoge je dovoljen samo z roko oziroma dlanjo, drugače je zadet), n. pr. »beli«, se postavi za mejno črto stranke »rdečih«, odkoder tudi on strelja »rdeče«, kadar dobi žogo. Žoga je njegova le takrat, če pade čez zadnjo črto. Dobro je, da stranka »belih« večkrat poda žogo tudi onim za črto »rdečih«, da jih tudi od zadaj pobijajo. Kar je tu rečeno za eno stranko, velja tudi za drugo. Zmaga stranka, ki prej pobije nasprotnika, t. j., ko izprazne njegovo igrišče.

Uvodne vaje. (Z objavo njihove zbirke pričnemo jeseni.)

Krogi doskočni. Osnova: kolebanje — vis in izmena — naupori — obrati.

1., 2. vrsta.

Iz koleba v visu:

1. Vis vznosno — zavesa v d. podkolenu na d. zapestju — naupor v zavesi — spad v vis vznosno — z uleknjenjem seskok nazaj.
2. Nasprotno.
3. Vis vznosno — naupor v zavesi v d. podkolenu na d. zapestju — spad v vis vznosno — zakoleb — v predkolebu celi obrat v l. — v predkolebu celi obrat v d. — v zakolebu seskok.
4. Nasprotno.

Krogi doskočni. Osnova: kolebanje — obrati — vis in izmena — naupori.

3. vrsta.

Iz koleba v visu.

1. Vis vznosno — zakoleb — v predkolebu celi obrat v l. — v predkolebu celi obrat v d. — v zakolebu seskok.
2. Vis vznosno — vis strmoglavo — vis vznosno — zakoleb — v predkolebu zgiba — v zakolebu seskok.
3. Vis vznosno — vis strmoglavo — vis vznosno — zakoleb — v predkolebu zgiba — zakoleb — s predkolebom vis vznosno — seskok nazaj z uleknjenjem križa.
4. Vis vznosno — zavesa v d. podkolenu na d. zapestju — naupor v zavesi — spad v vis vznosno — seskok nazaj z uleknjenjem križa.
5. Nasprotno.

Raznoterosti:

1., 2., 3. vrsta.

1. Poskoki enonožno naprej. Telovadci v redu, d. roko položi vsak na rame pred njim stoječega telovadca, z levo pa prime svojo l. nogo. Poskoke je treba delati male in enakomerno.
2. Isto v stran — nazaj.
3. Vse isto, le da telovadec drži nogo pred njim stoječega.
4. Vse isto v krogu.
5. Prevrtati. A je v opori klečno, B se vsede A-ju za vrat (s čelom v isto smer). B se vleže A-ju na hrbet in istočasno dvigne noge v prednoženje, z rokami pa se oprime tal in se tako prevrača nazaj.

Konj vzdolž brez ročajev. Osnova: meti zanožno — raznožno.

1. vrsta.

Z naletom.

1. Vsed raznožno na hrbet — sesed zanožno v d.
2. Nasprotno.
3. Vsed raznožno na sedlo — sesed zanožno v desno s pol-obratom v l.
4. Nasprotno.
5. Vsed raznožno na sedlo — vzkok zanožno v vzporo ležno za rokama — raznožka naprej.
6. Vsed raznožno na vrat — raznožka naprej. Zvišuj konja!

Konj vzdolž brez ročajev. Osnova: meti raznožno — prednožno.

2., 3. vrsta.

Z naletom:

1. Vsed raznožno na hrbet — sesed zanožno v d.
2. Nasprotno.
3. Vsed raznožno na sedlo — preprijem za telo — sesed prednožno v d.
4. Nasprotno.
5. Vsed raznožno na sedlo — preprijem za telo — sesed prednožno v d. s $\frac{1}{2}$ obratom v l.
6. Nasprotno.

Skok v daljino z naletom: Dvoskok.

1., 2., 3. vrsta.

1. Odriv z l., d. doskok na obe.
2. Obratno.
3. Odriv z l., l. doskok na obe.
4. Nasprotno.

Proste vaje.

Igra. Ponovi igro, ki najbolj ugaja.

(Dalje.)

I Z Ž U P E

Tekme naraščaja in dece gornjeposavskega okrožja

V okviru proslav 25-letnice Sokolskega društva Trbovlje so se vršile v nedeljo 20. maja 1934 tekme naraščaja in dece v Trbovljah. Tekem so se s svojimi oddelki udeležila društva iz Hrastnika, Zagorja, Dola pri Hrastniku in Trbovelj. Tekme so se končale že predpoldne.

Doseženi uspehi so odlični, ker so tako vrste kakor posamezniki dosegli povprečno nad 90 % dosegljivih točk. Uspehi so: Moški naraščaj, višji oddelek, tekmovala samo vrsta Trbovlje, doseženih 3.330 točk.

Posamezniki: Butkovec 514, Gosak 499 in Rus 472 točk.

Moški naraščaj, nižji oddelek, tekmovala 3 vrste:

prva Zagorje ob Savi 2.159, druga Trbovlje 2.106, tretja Hrastnik 2.093 točk.

Posamezniki: Polc (Zagorje) 295, Juvan (Zagorje) 292, Pungartnik (Zagorje) 292.

Ženski naraščaj, višji oddelek, tekmovali 2 vrsti Trbovlje: prva dosegla 2.788, druga 2.061 točk.

Posameznice: Albreht Justa 419, Gantar 403, Poklšek 390.

Ženski naraščaj, nižji oddelek, tekmovali 2 vrsti:

prva Hrastnik 2.192, druga Zagorje 2.036 točk.

Posameznice: Češnovar 375, Urleb 344 (obe Hrastnik), Drnovšek Stanka (Zagorje) 311 točk.

Moška deca, tekmovala 4 vrste:

prva Trbovlje 1.507, druga Hrastnik 1.368, tretja Zagorje 1.193, četrta Dol 1.007 točk.

Posamezniki: Keršič (Trbovlje) 309, Tušek (Hrastnik) 302, Brilej (Trbovlje) 293 točk.

Omeniti je treba nediscipliniranost nekaterih vrst pri tekmovanju. Vso pohvalo pri tem pa zasluži vrsta moškega naraščaja društva Dol pri Hrastniku. Dasiravno so bili tekmovalci najmlajši po letih, je bila njihova disciplina vzorna ter so pri oceni vrste dosegli vse točke.

MAHKOTA MILAN:

„Pol hrenovke z žemljo . . .“

Ko proslavljajo jubileje (15 letnice, 50 letnice) svojega obstanka in dela naše sokolske edinice v podeželju, se prav rado pozabi na sestavni del društva, na njegovo osnovo, to je na — deca.

Ob sličnih prilikah se prirejajo telovadni nastopi in skoro vedno nastopa deca kot prva ter po večini se odreže tako, da sodimo po njej nivo društva. In ko je svoje izvršila, se drevi ta po obrobku telovadišča, leze na drogeve, bradlje in po drugem orodju, da bi videla vsaj ostali program. In njej predpostavljeni brat, ki je otroke pred nastopom lovil in urejeval, si sedaj gasi žejo v senčnem šotoru in nebojgence od časa do časa nazežene z orodja ali s telovadišča. »Saj ste samo za nadlego!« pristavi ježno.

Pred nastopom se je zavedal, kaj je vsak posameznik. Vedel je, da brez enega ni četveroreda in brez četveroreda ne voda in brez dece ne društva. Ko pa je vsa ceremonija končana, ko že zapiha hripava harmonika, tedaj nabere vsak prizadeti svojo deco in če je jubilej, jo še bogato pogostijo. Pol hrenovke z žemljo bo za, petnajstletni mejnik menda dovolj.

In če pomislimo, da priredimo za članstvo ob taki priliki mnogo, je to z ozirom na najmlajše pripadnike vsestransko krivično; poleg tega pa še nesoliden sklep, kajti staro, ukoreninjeno drevo raste umirjeno naprej, dočim je mlado treba še privezati h kolu, da se ne skrivi, da ne omaga. Ob takih prilikah so bakljade, na predvečer jubilejna akademija, drugo dopoldne svečana seja, popoldan nastop in h koncu zabava!

A deca? Pol hrenovke z žemljo bo menda dovolj?

Ne, ni in ne sme biti dovolj. Že na zboru društvenih prosvetarjev je bila sprejeta parola: »Vse, kar nudimo odraslim, naj dobi v primerni obliki tudi deca, če hočemo računati na njo in z njo!«. Če imajo člani proslavo Uedinjenja, imej separatno to tudi deca; če imajo člani Tyršev večer, imej deca Tyršev dopoldan. Vse v enaki meri, le v različni obliki. V to svrhu nam zopet priskoči v pomoč mladinska ura, o kateri sem že govoril.

Načelno sem proti povorkam, če niso te izvedene res v masi, kajti neštevilni pohod v propagandno svrhu je enak »pogrebščini«. Prav tako je tudi z razvitjem dečjega prapora, če je ta le iz »papirja«.

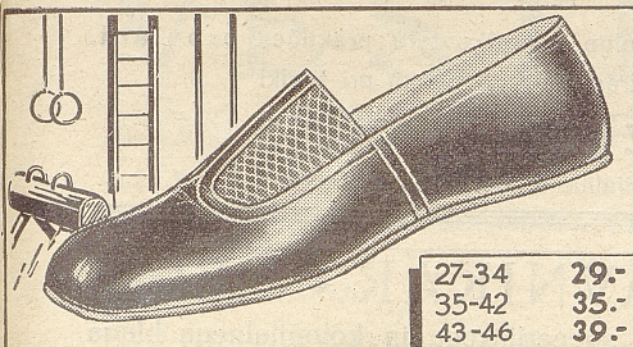
In kako sedaj proslaviti deci primerno društveno obletnico, vam naj tolmači primer: Kot že rečeno, je imelo članstvo že na predvečer jubilejno akademijo oziroma proslavo. Deca naj izvede isto naslednjega dne dopoldne, v nedeljo. V propagando izvedemo štafetni tek dece iz oddaljenega bratskega društva s ciljem pred jubilarčevim Sokolskim domom oziroma društvenim prostorom (šolo). Na pr.: Iz kraja A teče deca v štafetni obliki v kraj B, kjer preda darilce. Od tam dotična deca v kraj C ter končno slednja v kraj slavja. Darilce bodi skromno. Primerna se mi zdi majhna trobojka, na katero je sestra naraščajnica uvezla posvetilne besede. Na pr.: Sokolski deci na Dolu čestitajo k desetletnici bratci iz Trbovelj, Hrastnika itd. Na cilju je zbrana domača deca okrog »mlaja«. Na tega spleza poslednji tekač štafete ter zastavica, ki jo je prinesel v dar, zavihra v pozdrav. S tem je otvorjeno slavje. Vsi tekači se v presledku zbero in končno se vrši pod milim nebom dečja akademija. Vsako društvo prispeva nekaj vsporeda, domače največ. Program bodi izbran in pester: priložnostna deklamacija domačih, nato petje, recitacije, prizor, malo telovadbe, slavnostni govor ter alegorija h kraju. Enourni proslavi sledi ogled vasi in telovadišča, nato pa na prostem skupno kosilo. Tu si imajo povedati malčki kaj med seboj, tu se bratci do dobrega spoznajo in pri nastopu popoldan vadijo res v prijateljski slogi. Ob tako proslavljenem jubileju bo rastle deca dalje ter se v težkih časih preizkušeni opirala na slavno preteklost.

Da pa je pol hrenovke z žemljo premalo za jubilej — vedo sami. Le vprašajte jih!

10. junij - triumf sokolske misli v Celju!

Nazaj v telovadnico!

Ta klic naj zopet poživi vezi med članstvom, kajti prava sokolska vzgoja prihaja le iz telovadnice. Ako bomo usmerili naše delo v tem pravcu, bomo resnično dosegli sokolski ideal, ene družine, v kateri pomaga brat bratu v težkih vsakdanjih bojih za obstanek.

27-34	29.-
35-42	35.-
43-46	39.-

Za sport

v telovadnicah čevlji s krom-podplati. Za izlete in igre v prirodi naše platnene »Sportke« z gumi-podplati

27-34	35.-
35-38	39.-
39-46	49.-

Bata

Telovadne majce, telovadne čevlje, telovadne hlače, žoge za odbojko in hazeno ima stalno v za'ogi **Kramar & Mislej, Celje**

Izletniki

Za dolge in kratke ture praktičen proviant,
po izredno nizkih cenah pri trrdki

ANTON FAZARINC • CELJE

kolonijalna in delikatesna trgovina

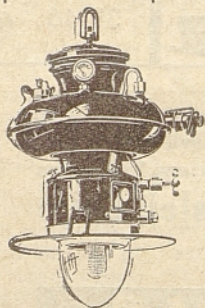
IVAN RAVNIKAR • CELJE

veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga
barv, lakov, cementa

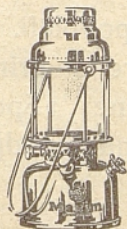
Uvoz kolonijalne robe
bencina in petroleja

Sokolska društva pozor!

Vaše telovadne dvorane, gledališke odre, veselične
prostore na prostem itd., Vam sijajno razsvetijo naše

priznane, najnovejše petrolejsko-
plinske svetiljke »M a x i m«. Najenostavnejše oskrbovanje in
velik prihranek na gorivu. Po-
polnoma varne proti dežju in vetru, torej za
zunajno razsvetljavo neprecenljive vrednosti.
Na zalogi imamo 200, 300, 400 in 600 sveče.
Za društva nudimo pri nabavi večjega števila
posebno znižane cene! Zahtevajte ponudbe!
Vsi nadomestni deli vedno na zalogi.

Se priporočamo

Ditmar-jeve petrolejsko plinske svetiljke

» M a x i m «

Generalno zastopstvo in samoprodaja za Jugoslavijo
Fr. Kostanjšek, Celje, Strossmayerjeva 1/I

LEPAKE

in vse druge tiskovine za Sokolska društva izvršuje
v najboljši izpeljavi in po konkurenčnih cenah

ZVEZNA TISKARNA - CELJE

Strossmayerjeva ulica 1